

	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ ISSN: 1308-9196 / e-ISSN:1308-7363
	Yıl: 17 Sayı: 46 Nisan 2024 Yayın Geliş Tarihi: 03.01.2024 Yayına Kabul Tarihi: 14.04.2024 DOI Numarası: https://doi.org/10.14520/adyusbd.1413902 Makale Türü: Araştırma Makalesi/Research Article Atıf/Citation: Kuru, O. & Taş, F. (2024). İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sınavlara Dair Düşünceleri. <i>Adiyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i> , (46), 98-132.

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINAVLARA DAİR DÜŞÜNCELERİ*

Oğuzhan KURU* Fatma TAŞ**

Öz

Bu araştırmada ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınavlara dair görüşleri değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıfta yapılan sınavlara dair öğrencilerin görüşleri alınarak bu duruma ilişkin tespitler yapmaktır. Görüşleri tespit etmek amacıyla nitel araştırma desenlerinden olgubilim çalışması tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullarda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu uygun örnekleme ile belirlenmiş 77 dördüncü sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Bu araştırmada nitel araştırma veri toplama tekniklerinden yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri çoğunlukla sınavlara dair olumlu görüşler belirtmiş olup; sınavların yapılması gerektiğini, sınavlar sayesinde seviyelerini öğrendiklerini, dersi daha iyi anladıklarını, başarılarının arttığını, geleceğe (ortaokula) hazırlandıklarını ifade etmişlerdir.

* Bu çalışma için Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından 24.11.2023 tarih ve E-72321963-044-263812 karar numarası ile etik kurul izni alınmıştır.

** Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, okuru82@hotmail.com, Kahramanmaraş/Türkiye

*** 0009-0004-3179-7152, Öğretmen, MEB, fatmatas0189@hotmail.com, Türkiye

Anahtar Kelimeler: İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri, sınav, ilkokulda sınav

THOUGHTS OF PRIMARY SCHOOL FOURTH GRADE STUDENTS ABOUT EXAMS

Abstract

In this study, the views of primary school fourth grade students on exams were evaluated. The aim of this research is to determine the opinions of students about the exams held in the fourth grade of primary school and to make determinations about this situation. In order to determine the opinions, a phenomenological study from qualitative research designs was preferred. The study group of the research consists of fourth grade students studying in primary schools affiliated to Kahramanmaraş Provincial Directorate of National Education in the 2022-2023 academic year. The study group consists of 77 fourth grade students determined by convenient sampling. In this study, structured interview technique, one of the qualitative research data collection techniques, was used. Content analysis, one of the qualitative data analysis techniques, was used to analyze the data obtained as a result of the research. According to the results of the research; fourth grade primary school students mostly expressed positive opinions about the exams; they stated that exams should be held, they learned their level thanks to the exams, they understood the lesson better, their success increased, and they prepared for the future (secondary school).

Keywords: Primary school fourth grade students, exam, exam in primary school.

1. GİRİŞ

Eğitim sistemi, öğrencide kalıcı izli istendik davranış değişikliği geliştirme sürecidir. Bu istendik davranışlar Milli Eğitimin hazırladığı Eğitim Programında yer alan kazanımları içermektedir. Bu kazanımların gerçekleşme derecesinin belirlenmesi eğitim ve öğretim sürecinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Ölçme ve değerlendirme süreci, eğitim amaçlarına ne kadar ulaşıldığının tespit

edilmesinde belirleyici bir rol üstlenir. Bu süreçte yanlış veya eksik davranışlar belirlenerek düzeltme yoluna gidilir (Pullu,2008; Taştekinöğlü, 2014; Özbaşı, 2009).

Ölçme değerlendirme (geribildirim) eğitim sistemimizin ayrılmaz bir parçasıdır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları sayesinde öğrencilerimize, ailelerine, okul yönetimine, eğitimin her bir ögesine doğru, etkili geri bildirimler verilir (Yılmaz, 2004:32). Öğrenme-öğretme süreci içinde “Ben eğitimimde ne durumdayım?”, “Benim çocuğum okulda ne durumda?”, “Benim öğrencilerim seviye olarak ne durumda?”, “Bizim okulumuzdaki öğrenciler hangi seviyede?” ya da “Bizim ülkemizdeki öğrenciler ne seviyede?” gibi soruların yanıtlanması ölçme ve değerlendirme ögesinin gerekliliğini göstermektedir (Semerci, 2007, 5). Ayrıca, ölçme ve değerlendirme tüm bu katkılarının yanında öğrencilerin farklı özelliklerine göre yönlendirilme konusunda rehberlik hizmetleri olarak da katkı sağlamaktadır (Yaşar, 2014).

Ülkemizde ölçme ve değerlendirme uygulamaları denilince akıllara ilk olarak sınavlar gelmektedir. Eğitim-öğretim sürecindeki her öğrenci zaman geçtikçe bu sınav maratonuna kendiliğinden dahil olmaktadır (Baysan, 2019). Bu sınavlardan biri de öğrencilerin belirlenen kazanımlara ulaşip ulaşmadığını veya ne kadarına ulaştığını ölçmek ve öğrenciye not vermek amaçlı yapılan, geleneksel ölçme değerlendirme yönteminin kullanılarak yapıldığı sınavlardır (Gelbal ve Kelecioğlü, 2007). Bu sınavların geçerli ve güvenilir olması için amacına uygun yazılı sorularının hazırlanması gerekir. Öğretmenlerin yazılılarda sorduğu soruların öğrencinin seviyesine uygun olması, öğrencilerin düşünme düzeylerinin gelişimi ve belirlenmesi ayrıca program üzerindeki eksikliklerin ve hataların varlığının ortaya çıkarılması yönünden önemlidir. (Büyükalın Filiz ve Delal Turan, 2018).

Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği 20.maddesinin 2. ve 3. Bentlerine göre ülkemizde ilkokullarda 1.2.3. sınıflarda öğrenci başarısının değerlendirilmesinde derse katılımlarına göre değerlendirme yapılır ve sınavlar yer almaz; 4. sınıflarda ise sınavlar, not verme amacıyla ana başarı değerlendirici konumunda yer alarak ders etkinliklerine katılım çalışmaları ile desteklenerek yapılır. Yönetmelik maddelerine göre ilkokul başlangıç düzeyi olan 1.2.3.sınıflarda değerlendirme, daha çok öğrenme eksiklerinin saptanması, öğrenci gelişiminin izlenmesi ve öğretimin değerlendirilmesi ön plana çıkar (MEB,2014). Bu dönem çocukların henüz temel kazanımlar olanlar ilk okuma yazma, okuduğunu anlama, matematiksel ifadeleri tanıma gibi hedefleri gerçekleştirdiği kritik dönem olduğundan dolayı sınav ve not verme yoktur (MEB, 2018). Öğretmen öğrencilerin sınıf içindeki performanslarına göre başarı değerlendirmesi yapmaktadır. Bu değerlendirmeleri yaparken alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri kullanılabilir. Okula yeni başlayan ilkokul çocuğunda hala somut düşünce hakimdir ve bu çocuklar en kolay yaparak ve yaşayarak öğrenir. Dikkat süreleri ortalama 10 dakikadır. Yaşın artması ile çocukların dikkatinin de arttığı tespit edilmiştir. 10 yaşına ulaştıklarında dikkat süreleri 20 dakikaya ulaşmaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde yapılan sınavların uzun süre dikkat gerektirmesi ve çocukların gelişim özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda, bu dönemde sınav yapılması MEB tarafından uygun görülmemektedir. (Özmen, 2011; Akt. Özcan, 2018).

İlkokul 4. sınıf öğrencileri ise somut işlem döneminden soyut işlem dönemine geçiş evresinde bulunmaktadır. Bu evrede çocuklar; artık mantıksal neden-sonuç ilişkileri kurabilmekte, olaylara farklı bakış açıları geliştirerek, başkalarının perspektifinden bakabilmektedirler. İleri seviyede düşünebilmekte ve zihin gücü, beden gücü kadar hızlı gelişmektedir. Bu yaştaki çocuklarda zaman kavramı net olarak gelişir. Problem kurma ve kurdukları problemlere farklı

çözüm yolları geliştirmeye, sonuçları ile ilgili çıkarımlarda bulunmaya başlarlar. Dikkat süreleri bu evrede de gelişmeye devam etmektedir. Ayrıca süreç içerisinde kendi kendine öğrenme becerisini kazandığı için araştırma yapabilmektedir.4. sınıf öğrencileriyle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde çocukların, konsantrasyon ve dikkat becerilerinin bu dönemde gelişim gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Okul çocukların hayatının ana noktalarından biridir. Bu sebeple 4. sınıfta ilk defa karşılaştıkları sınavlar ve bu sınavlardan alınan notlar çocuk için büyük bir önem arz etmektedir. 4. sınıfta yapılan sınavlar aracılığıyla öğrenciler ortaokula hazırlanmaktadır (Doğan,2007).

4.sınıfta ilk üç sınıfa göre ders sayısı ve konu içeriklerinde artış görülmektedir. Örneğin İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi, Din kültürü ve Ahlak Bilgisi, Trafik Eğitimi dersleri 4. sınıfa eklenmiştir. İlk 3 sınıfta temel derslerden olan Hayat Bilgisi dersi yerine, 4. sınıfta bu dersin devamı niteliğinde olan Sosyal Bilgiler dersi eklenmiştir. Programdaki kazanımlar incelendiğinde içeriğin diğer ilk üç sınıf seviyesine göre daha soyut ve zengin bilgilerden oluştuğu, bu yüzden de sınavla ölçmeye dönük olduğu anlaşılmaktadır (MEB, 2018). 4. sınıf öğrencilerinin yukarıda bahsedilen gelişim özelliklerinin uygunluğu ve öğretim programlarındaki ders içeriklerinin sınavla ölçülmeye dönük olması, ayrıca eğitim sistemimizin sınav üzerine kurulu olması gibi sebeplerden dolayı 4. sınıfta ölçme ve değerlendirme sınavla yapılmaktadır.

4.sınıf öğrencilerinin sınavlarla ilgili düşüncelerine dair alanyazın incelendiğinde bu konuda yapılan çalışmaların az olduğu görülmektedir. Bu çalışma 4.sınıf öğrencilerinin sınavla ilk defa karşılaşmaları durumunun; eğitim-öğretim ve ölçme değerlendirme sürecine olumlu-olumsuz yansımalarının ortaya çıkarılmasına, araştırma sonucunda elde edilebilecek pozitif sonuçların bu sürece sağlayacağı katkılar ile ulaşılabilecek olumsuz sonuçlara yönelik çözümler üretilmesi açısından alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin sınavlara dair düşüncelerini belirlemektir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınavlar hakkındaki düşünceleri
2. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınavların gerekliliği hakkındaki düşünceleri
3. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınavlara hazırlanma yöntemleri
4. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınav anında yaşadıkları duygular
5. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sınav sonuçlarını öğrendiği zamanki düşünceleri
6. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin, sınavların derse olan katkılarına dair düşünceleri
7. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin, sınavlardaki rekabet hakkındaki görüşleri

2. YÖNTEM

İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin sınavlara dair düşüncelerinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim araştırması deseni kullanılmıştır. Yaşamımızda her an, bireyden bireye değişebilecek olgular ve olaylarla karşılaşmaktayız. Bu durumlara tek bir bakış açısı ile bakmak ve bu şekilde olaylardan çıkarımlarda bulunmak ne kadar yanlış ise; nitel araştırmalarda da olayları tek bir kanaat ile değerlendirip çözmeye çalışmak o kadar yanlıştır. Nitel araştırmalarda olaylar kendi içinde değerlendirilmelidir. Bu sebeple nitel araştırmalar, yalnızca kendi yer, zaman, imkânlar çerçevesinde ve

durumun içinde yer alan kişilerin düşünce yapılarına göre farklılık gösterir (Baysan, 2019).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş İli, Onikişubat İlçesinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan 32'si kız, 45'i erkek toplam 77 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu örnekleme yönteminin en önemli faydası araştırmacının katılımcılara kolayca erişilebilmesidir. (Büyükoztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2021)

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik özellikler		<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	32	41,5
	Erkek	45	58,5

2.2. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Veri toplama sürecinde yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacının önceden hazırlayıp belli bir sıraya koyduğu, verilerin hızlı kodlanıp analiz edilmesine imkân sağlayan, ölçüm kolaylığı olan görüşme tekniğidir. (Büyükoztürk vd., 2021). Görüşme soruları hazırlanırken öncelikle araştırmacı tarafından 15 soruluk soru havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra bu soru havuzundaki sorulardan 8 tanesi alan uzmanı tarafından elenerek kalan 7 soru veri toplama aracına dahil edilmiştir.

Veriler toplanırken öğrencilerle yapılan görüşmelerin tümü yazılı olarak yapılmıştır. Görüşmeler esnasında öğrencilere yedi adet soru sorulmuştur. Görüşme öğrencilerin etkileşimde bulunamayacağı düşüncelerini rahatça ifade edeceği bir ortamda gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen veriler, nitel araştırma veri analiz tekniklerinden içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinde öncelikle kodlar bulunur. Kodlama yaparken belirlenen kelime, cümle ve paragrafı işaretler koyarak etiketler vermek pratik bir yol olarak görülmektedir (Silverman, 2018). Kodlar kategoriler, kategoriler de temalar altında bir araya getirilir.

3. BULGULAR

Tablo 2. İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sınavlar Hakkındaki Düşünceleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Sınavın Öğrencilerde Çağrıştırdıkları	Duygusal	Güzel, iyi, sevmek	36
		Heyecan	9
		Mutluluk, eğlenceli	7
		Stres	6
		Kötü, sevmemek	4
		Korku, üzüntü	2
	Akademik	Ölçme	13
		Başarı	12
		Kendini Geliştirme	8
		Öğrenme	7
		Konu tekrarı	3
		Ortaokula hazırlık	2
	Kişisel	Zorlanmak	6
		Deneyim (Tecrübe)	4
	Yeterlilik	3	
	Ciddiyet	2	

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin “Sınav olmak hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Duygusal Çağrışımlar”, “Akademik Çağrışımlar” ve “Kişisel Çağrışımlar” olmak üzere üç kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Sınavın Öğrencilerde Çağrıştırdıkları” teması altında toplanmıştır. Sınavın öğrencilerde çağrıştırdıkları teması altında bulunan, Duygusal Çağrışımlar kategorisi içerisinde “Güzel, iyi, sevmek” kodu en fazla

görüşü alırken, Akademik Çağrışımlar kategorisi içerisinde “Ölçme” kodu, Kişisel çağrışımlar kategorisi içinde de “Zorlanmak” kodu en fazla görüşü almıştır.

Duygusal çağrışımlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=36) sınavların güzel, iyi olduğunu ve sınav olmayı sevdiğini, bazı öğrenciler (n=9) sınavın heyecan verici olduğunu, bazıları (n=7) sınav olduğunda eğlenip mutlu olduğunu, bazıları (n=6) sınavın stres yaptığını, bazıları (n=4) sınavın kötü bir şey olduğunu ve sevmediklerini, bazıları ise (n=2) sınavın üzücü bir durum olduğunu ve sınavdan korktuklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: *“Sınav çok güzel bir şey.”*

Ö5: *“Sınav olmayı seviyorum. En sevdiğim ders matematik.”*

Ö50: *“Ben sınava girdiğimde çok heyecanlanıyorum ama sınav iyi bir şey.”*

Ö26: *“Sınav çok güzel eğlenceli bir şey.”*

Ö33: *“Çok heyecanlanırım ve çok mutlu olurum.”*

Ö59: *“Sınav olmak çok stresli bir şey.”*

Ö36: *“Sınav olmak kötüdür. Çok zor sorular var.”*

Ö13: *“Beni biraz korkutuyor ama çalışınca çok kolay yapıp korkmuyorum.”*

Ö14: *“Çok yanlışım çıkar diye üzülüyorum.”*

Akademik Çağrışımlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=13) sınavların seviyelerini ölçtüğünü, bazı öğrenciler (n=12) sınavın başarı getirdiğini, bazıları (n=8) sınavlar sayesinde kendilerini geliştirdiğini,

bazıları (n=7) sınavın öğrenmeyi sağladığını, bazıları (n=3) sınavlara hazırlanarak konu tekrarı yaptıklarını, bazıları (n=2) ise sınavın kendilerini geleceğe hazırladığını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö75: *“Sınav öğrendiklerimizi test etmek için oluyor ve gerçekte ne kadar öğrendiğimizi gösterdiği için seviyorum.”*

Ö25: *“Sınav olarak konu tekrarları yaparız, beynimizin seviyesini ölçeriz.”*

Ö11: *“Sınav olmak hakkında düşüncelerim bizim başarımızı artırır.”*

Ö24: *“Çok güzel bir his yaptığımda kendimi geliştiriyorum az yanılsım olduğunda öğretmenim benimle gurur duyduğunda daha da mutlu oluyorum.”*

Ö71: *“Çok güzel hem kendimizi deniyoruz hem de öğreniyoruz.”*

Ö39: *“Sınav olmak iyidir. Çünkü öğrendiğimiz konuları tekrarlıyoruz.”*

Ö57: *“Zor bir şey ama geleceğimizi belirliyor.”*

Ö76: *“Beni hazırlar ve geliştirir.”*

Kişisel Çağrışımlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=6) sınavların kendilerini zorladığını, bazı öğrenciler (n=4) sınavın deneyim(tecrübe) kazandırdığını, bazıları (n=3) sınavlar sayesinde kendini yeterli hissettiğini, bazıları (n=2) sınavın ciddiyet gerektiren bir durum olduğunu belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö17: *“Bazenleri zor olsa da yine de sınavları seviyorum.”*

Ö16: "Sınavlar hakkında iyi düşünüyorum, deneyim yapıyorum ve heyecanlanıyorum."

Ö43: "Sınav olmak güzel çünkü ne kadar öğrendiğimi öğreniyorum. Yanlış yaptığım konuları bir daha gözden geçirip daha iyi öğreniyorum. Kendimin ne kadar çalışkan olduğunu öğreniyorum."

Ö56: "Sınavların ciddi bir konu olduğunu düşünüyorum."

Duygusal çağrışımlar kategorisinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun sınav hakkında güzel şeyler düşünmesinin ve sınav olmayı sevmesinin sebebi, öğrencilerin sınavların öneminin farkında olarak sınavlara karşı olumlu tutum geliştirmesinden kaynaklı olabilir. Akademik çağrışımlar kategorisinde çoğunluğun ölçme kodunda birleştiğini görmekteyiz ve bu durumun sebebi, öğrencilerin sınavlar sayesinde kendi seviyelerini ve hangi konuda eksikliklerinin olduğunu görmeleri olabilir. Kişisel çıkarımlar kategorisinde öğrencilerin çoğu zorlandığını belirtmiştir. Öğrencilerin zorlanma sebebi, kazanımların fazla olması ve öğretmenlerin sınavlarda zorlayıcı sorular sorması olabilir.

Tablo 3. İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sınavların Gerekliliği Hakkındaki Düşünceleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Sınavların Gerekliliği	Olumlu Görüşler	Gereklidir	38
		Ölçer	24
		Öğretir	14
		Yanlış Gösterir	9
		Derse Yardımcıdır	8
		Geleceğe Hazırlar	6
		Zihni Açar	4
		Meslek Sahibi Yapar	4
		Özgüveni Arttırır	3
	Kararsızlar	Kararsız	3
		Olmasa da Olur	2
		Olumsuz Görüşler	Gerekli Değil

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin “Sınavların gerekliliği hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Olumlu Görüşler”, “Kararsızlar” ve “Olumsuz Görüşler” olmak üzere üç kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Sınavların Gerekliliği” teması altında toplanmıştır. Sınavların gerekliliği teması altında bulunan, Olumlu Görüşler kategorisi içerisinde “Gereklidir” kodu en fazla görüşü alırken, Kararsızlar kategorisi içerisinde “Kararsızım” kodu, Olumsuz Görüşler kategorisi içinde de “Gerekli değil” kodu en fazla görüşü almıştır.

Olumlu Görüşler kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=38) sınavların gerekli olduğunu, bazı öğrenciler (n=24) sınavların seviyelerinin ölçtüğünü, bazıları (n=14) sınavların düşünmeyi, çalışmayı, çabalamayı öğrettiğini, bazıları (n=9) sınavların yanlışlarını gösterdiğini, bazıları (n=8) sınavların derse yardımcı olduğunu, bazıları (n=6) sınavın kendilerini geleceğe hazırladığını, bazıları (n=4) sınavların zihinlerini açtığını, bazıları (n=4) sınavların meslek sahibi yaptığını, bazıları ise (n=3) sınavların özgüvenlerini arttırdığını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö3: *“Bence gerekli çünkü yanlışlarımızı öğreniyoruz.”*

Ö1: *“Sınavlar gereklidir. Çünkü bizi ölçüyorlar hangi derste yanlışımız var hangi konuda yanlışımız var bunu ölçüyorlar.”*

Ö16: *“Bence sınavlar gereklidir, çünkü bana düşünmeyi ve çalışmayı, çabalamayı öğretiyor.”*

Ö27: *“Sınavlar bize zihin açıklığı veriyor ve ders çalışmayı öğretiyor ve derse katılımımızı etkiliyor.”*

Ö2: *“Sınavlar bize hangi konuda yanlışlarımız olduğunu gösterir. (Gereklidir)”*

Ö41: *“Dersleri daha iyi anlarım.”*

Ö59: *“Sınavların gelecek kariyerimiz ile bir ilişkisi var böyle düşünüyorum.”*

Ö37: *“Bizim zekamızı geliştiriyor kendimizi geliştiririz.”*

Ö53: *“Sınavlar bence gereklidir ileride ihtiyacımız olacak, meslek ve iş sahibi olmak için.”*

Ö13: *“Bence sınavlar gerekliler. Çünkü özgüvenimi artırıyor ve derslerime yardımcı oluyorlar.”*

Kararsızlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=3) sınavların olması gerektiği konusunda kararsız olduklarını, bazı öğrenciler ise (n=2) sınavlar olmasa da olur şeklinde görüş belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö38: *“Bana hem gerekli geliyor hem gelmiyor.”*

Ö6: *“Bilemiyorum.”*

Ö11: *“Benim sınav hakkında düşüncelerimi yani bilemiyorum.”*

Olumsuz Görüşler kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=2) sınavlar gerekli değil şeklinde görüş belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö36: *“Çok zor sınav olduğu için gerekli değildir.”*

Ö67: “Bence gerekli değil.”

Olumlu görüşlerin belirtildiği kategoride çoğunluğun sınavların kesinlikle gerekli olduğu görüşünde toplanması, öğrencilerin sınavları seviyelerini görüp öğrenme eksikliklerini giderebilmeleri için şart olarak görmesinden kaynaklı olabilir. Kararsızlar kategorisinde toplanma sebepleri sınavların yapılsa da yapılmasa da kendileri için çok bir öneminin olmaması olabilir. Öğrencilerin olumsuz görüşler kategorisinde gerekli değil şeklinde görüş belirtmeleri sınavlara hazırlanmanın zor gelmesi ve konuları yeterince anlamamalarından kaynaklı olabilir.

Tablo 4. İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sınavlara Hazırlanma Yöntemleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Öğrencilerin Sınavlara Hazırlık Süreci	Kaynak Kullanarak	Kitaplardan	25
		Test Çözerek	21
		Video İzleyerek	11
		Ders Defterlerinden	6
		Deneme Sınavı Yaparak	5
	Bireysel Çalışma ile	Disiplinli Ders Çalışma ile	21
		Konu Tekrarı Yaparak	16
		Hazırlanmayan	3
		Çalışmam	3

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin “Sınavlara nasıl hazırlanırsın?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Kaynak Kullanarak”, “Bireysel Çalışma ile” ve “Hazırlanmayan” olmak üzere üç kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Öğrencilerin Sınavlara Hazırlık Süreci” teması altında toplanmıştır. Öğrencilerin Sınavlara Hazırlık Süreci teması altında bulunan, Kaynak Kullanarak kategorisi içerisinde “Kitaplardan” kodu en fazla görüşü alırken, Bireysel Çalışma ile kategorisi içerisinde “Disiplinli ders çalışma ile” kodu, Hazırlanmayan kategorisi içinde de “Çalışmam” kodu en fazla görüşü almıştır.

Kaynak Kullanarak kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=25) sınavlara kitaplardan hazırlandığını, bazı öğrenciler (n=21) test

çözerek, bazıları (n=11) video izleyerek, bazıları (n=6) defterlerinden, bazıları ise (n=5) sınavlardan önce evde deneme sınavları yaparak hazırladıklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö13: *“Ailem satın aldığı test kitapları ve ders kitaplarını okuyarak.”*

Ö42: *“Dersimi yaparım sonra kitapları gözden geçiririm.”*

Ö66: *“Test çözerek, video dinleyerek.”*

Ö29: *“Test çözerek, kitap okuyarak, derslerime çalışarak yani bunun bayağı bir çalışma şekilleri var video izleyerek.”*

Ö28: *“Hangi üniteden çıkacağını ve şimdiye kadar gördüğüm bütün konuları tekrar ederim ve defterlerimden çalışırım.”*

Ö35: *“Kitaplarımı, defterlerimi baştan sona okurum.”*

Ö52: *“Test, deneme, çalışma kâğıdı ile çalışırım.”*

Ö54: *“Deneme sınavı yaparak.”*

Bireysel Çalışma ile kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=21) disiplinli bir şekilde düzenli ders çalışarak hazırladığını, bazı öğrenciler (n=16) konu tekrarı yaparak hazırladıklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö18: *“Disiplinli, güzel çalışırım. Farklı kaynaklardan test yapıp, tekrar yaparım bu sayede farklı konular ve farklı tip sorular görebilirim.”*

Ö69: *“Derslerimin üzerinden geçip tekrar ederim.”*

Ö36: “Soru çözerek, konu tekrarı yaparak.”

Hazırlanmayan kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=3) sınavlara çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö14: “Sınav olduğunu unuturum ve çalışmayı da unuturum o yüzden çalışmayı unuturum.”

Ö15: “Genelde hazırlanmam her şeyi akışına bırakırım.”

Ö67: “Genelde hazırlanmam.”

Sınavlara kaynak kullanarak hazırlanma kategorisinde kitaplardan çalışarak hazırlanmak yöntemi öğrencilere kitapları okuyarak hazırlanmanın daha kolay gelmesinden kaynaklı olabilir. Bireysel çalışma kategorisinde disiplinli ders çalışma yönteminde birleşmelerinin sebebi konuları unutmamak için düzenli olarak konu tekrarlarının kalıcı öğrenmeyi sağlaması olabilir. Hazırlanmayan kategorisinde çalışmam düşüncesinin oluşmasının sebebi öğrencilerin sınavlara çalışmayı vakit kaybı olarak görmesi ve derslerine yeterince önem vermemesi olabilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sınav Anında Yaşadıkları Duygular

Tema	Kategori	Kodlar	f
Öğrencilerin Sınav Esnasındaki Hisleri	Olumlu Duygular	Heyecan	45
		Sevinç	8
		Mutluluk	7
		Merak	5
	Olumsuz Duygular	Başarı	4
		Kendine Güven	4
		Stres	20
		Korku	16
		Panik	5
		Üzüntü	5

Endişe	3
Fiziksel Tepki	3
Sıkıcı	2

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiğiinden toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin “Sınav anında yaşadığın duygular nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Olumlu Duygular” ve “Olumsuz Duygular” olmak üzere iki kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Öğrencilerin Sınav Esnasındaki Hisleri” teması altında toplanmıştır. Öğrencilerin Sınav Esnasındaki Hisleri teması altında bulunan, Olumlu Duygular kategorisi içerisinde “Heyecan” kodu en fazla görüşü alırken, Olumsuz Duygular kategorisi içerisinde “Stres” kodu en fazla görüşü almıştır.

Olumlu Duygular kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=45) sınav esnasında çok heyecanlandıklarını, bazı öğrenciler (n=8) çok sevindiğini, bazıları (n=7) sınav olmaktan mutluluk duyduklarını, bazıları (n=5) sonucunun nasıl olacağını merak ettiklerini, bazıları (n=4) sınav olurken başarılı olma isteği hissettiklerini, bazıları ise (n=4) sınav anında soruları kendilerine güvenerek çözdüğünü belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Sınav anında heyecanlanıyorum.”

Ö16: “Sınav anında heyecanlanıyorum ve biraz panik oluyorum.”

Ö42: “Duygularım; çok heyecanlı olurum.”

Ö20: “Çok güzel oluyor ve çok seviyorum.”

Ö62: “Yani heyecan, mutluluk biraz da korku.”

Ö27: “Çok heyecanlanırım ve acaba kaç alacağım diye merak ederim.”

Ö29: *"Başarı ama çok da şey yok full olmayı düşünüyorum olamıyorum ama güzel bir şey."*

Ö24: *"Mutluluk, içime güzel bir his geliyor, kendime güvenmek istiyorum güveniyorum ve başarıyorum."*

Ö76: *"Kendimle gurur duyma, korku, mutluluk."*

Olumsuz Duygular kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=20) sınav esnasında strese girdiklerini, bazı öğrenciler (n=16) çok korktuğunu, bazıları (n=5) panik yaptıklarını, bazıları (n=5) sınavda bilmediği soru ile karşılaştığında üzüldüğünü, bazıları (n=3) sınav anında endişeli olduklarını, bazıları (n=3) sınav anında fiziksel olarak vücudunun tepki verdiğini, bazıları ise (n=2) sınav anlarında çok sıkıldıklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö7: *"Sınav anında stres yaşıyorum."*

Ö28: *"Çok streslenirim ve çok heyecanlanırım."*

Ö25: *"Stresteyim, korkuyorum iyi yapamazsam diye."*

Ö14: *"Korku çünkü çok yanlışım olursa diye süreyi yetiştiremezsem diye"*

Ö54: *"Korku, heyecan."*

Ö5: *"Korku, heyecan, panik yapıyorum."*

Ö18: *"Heyecanlanırım, bazen panik oluyorum."*

Ö40: *"Korku, stres, endişe, düşünce."*

Ö67: *"Gerginlik, zorluk, endişelenme."*

Ö4: “Çok şiddetli kas kasılmaları oluyor.”

Ö19: “Ben düşük alırm mıyım yoksa yüksek not mu alırım diye stres yapıyorum. Elim titrer hep.”

Ö43: “Sıkılıyorum, eğlence arıyorum.”

Ö65: “Heyecan, tedirginlik, sıkılmak.”

Olumlu duygular kategorisinde öğrenciler çoğunlukla heyecanlandıklarını belirtmişlerdir. Bu heyecanın sebebi; öğrencilerin sınavı çok önemsemesi, sınav sonucuna göre ailesinin, öğretmenin ona karşı bakışının değişeceğini düşünmesi ya da başarılı olursa alacağı ödül olabilir. Olumsuz duygular kategorisinde ise büyük çoğunluk stres kodunda birleşmiştir. Bu stresin sebebi başarısız olma korkusu, sınava yeterince hazırlanamama gibi durumlardan kaynaklı olabilir.

Tablo 6. Öğrencilerin sınav sonuçlarını öğrendiği zamanki düşünceleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Sınav Sonuçları Hakkındaki Çıkarımlar	Duygusal Çıkarımlar	Sevinç	48
		Üzüntü	32
		Pişmanlık	5
		Korku	2
		Heyecan	2
		Şaşkınlık	2
		Sinirlenmek	2
	Akademik Çıkarımlar	Yanlışların Doğrusunu Öğrenir	10
		Çalışmaya devam eder	3
		Başarı	3
		Sınav Soruları	3
		Başarısızlık	2
		İlerleyeceğini düşünmek	2

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin “Sınav sonuçlarını öğrendiğinde neler düşünürsün?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Duygusal Çıkarımlar”

ve “Akademik Çıkarımlar” olmak üzere iki kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Sınav Sonuçları Hakkındaki Çıkarımlar” teması altında toplanmıştır. Sınav Sonuçları Hakkındaki Çıkarımlar teması altında bulunan, Duygusal Çıkarımlar kategorisi içerisinde “Sevinç” kodu en fazla görüşü alırken, Akademik Çıkarımlar kategorisi içerisinde “Yanlışların Doğrusunu Öğrenir” kodu en fazla görüşü almıştır.

Duygusal Çıkarımlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=48) sınav sonucunu öğrendiğinde eğer iyiyse çok sevindiklerini, bazı öğrenciler (n=32) sonuçları kötü ise üzüntü duyduğunu, bazıları (n=5) sınava iyi hazırlanamadığı için pişmanlık duyduklarını, bazıları (n=2) sonucuna dair korku duyduğunu, bazıları (n=2) heyecanlandığını, bazıları (n=2) şaşkınlık duyduğunu, bazıları ise (n=2) sınav sonucunu öğrendiğinde çok sinirlendiğini belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: *“İyi bir sonuç yaptıysam sevinirim, kötü sonuç yaptıysam yanlışlarıma bakar onları öğrenirim.”*

Ö4: *“Kötüyse üzülür, güzelse sevinirim.”*

Ö43: *“İyi not aldığımda seviniyorum. Kötü not aldığımda üzülüyorum.”*

Ö7: *“Daha iyi olabilirdim diye düşünüyorum.”*

Ö52: *“Bu sonuç bana yakıştı mı diye düşünürüm.”*

Ö77: *“Sonuçlara bakmadan önce korkarım, çünkü benim için ya full ya da hiç. Sonuçlarımdan korkarım.”*

Ö71: *“Sevinç, heyecan, üzgün.”*

Ö11: "Sınav sonuçlarımı gördüğümde şaşırıyorum."

Ö29: "Sinir krizi ama kendi başarım olduğu için ağlamam çünkü kendi başarım yani çok da bir şey yok o yüzden."

Ö32: "Sınav sonuçlarını öğrendiğimde notum kötü olduğunda canım sıkılıyor ve kendime diyorum ki niye başaramadın niye yapamadın? İyi olduğunda mutlu oluyorum, seviniyorum."

Akademik Çıkarımlar kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=10) sınav sonucunu öğrendiğinde yanlışlarının doğrusunu öğrenmesi gerektiğini düşündüklerini, bazı öğrenciler (n=3) sonuçları iyi de olsa kötü de olsa çalışmaya devam edeceklerini, bazıları (n=3) sınav sorularını düşündüklerini, bazıları (n=3) başarılı olduklarını, bazıları (n=2) başarısız olduğunu, bazıları ise (n=2) daha da ilerleyeceğini düşündüğünü belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö27: "Yanlış mı çıktı hemen o yanlışlarıma bakar, onların doğrularını öğrenirim."

Ö50: "Eğer sınavdan düşük aldıysam sınav bana ders vermiş oluyor yani ben sınavda yaptım yanlışları görüp derste bu yanlışlarımın doğrusunu öğrenmiş oluyorum."

Ö76: "Yanlışlarımın doğrusunu ders kitabından cevaba bakarak yaparım."

Ö3: "Eğer kötüyse çalışırım, eğer iyiye yine çalışırım."

Ö16: "Sınav sonucum düşükse üzülürüm o yerden hep çalışırım. Yüksekse çok sevinirim ama o konu üzerinde de çalışmayı ihmal etmem."

Ö17: "Sınavın sorularını düşünürüm."

Ö45: “Başarılı olduğumu düşünürüm.”

Ö15: “Az ya da hiç yanlışı yoksa mutlu olurum çünkü başarı belgesi alırım. Çok yanlışı varsa içimden kendimle ilgili kötü şeyler düşünürüm.”

Ö55: “Daha da ilerleyeceğimi düşünürüm.”

Ö59: “Kendimi nasıl yükseltirim diye düşünürüm.”

Duygusal çıkarımlar kategorisinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun sınav sonucum iyiyse sevinirim, kötüyse üzülürüm düşüncesine sahip olduğunu görmekteyiz. Bu durumun sebebi; öğrencilerin sınav için emek, zaman harcıyıp karşılığını alma ya da alamama düşüncesi olabilir. Akademik çıkarımlar kategorisinde ise öğrencilerin büyük çoğunluğu sınav sonucunu öğrendiklerinde yanlış yaptıkları soruların doğrusunu öğrenerek bir sonraki sınavda öğrenme eksikliklerini giderip daha başarılı olmak istemeleri olabilir.

Tablo 7. Öğrencilerin, Sınavların Derse Olan Katkılarına Dair Düşünceleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Sınavların Akademik Başarıya Katkıları	Olumlu düşünceler	Başarımız artar	19
		Konu tekrarı yaptırır	16
		Bilmediğimizi öğretir	13
		Ölçer	7
		Derse ilgiyi arttırır	5
		Kendimizi geliştirir	4
		Derse hazırlar	3
		Dersi daha iyi anlamayı sağlar	2
		Katkısı yok	7
	Olumsuz düşünceler		

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin “Sınavların derslerine ne gibi katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Olumlu Düşünceler” ve “Olumsuz Düşünceler” olmak üzere iki kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Sınavların Akademik Başarıya Katkıları” teması altında

toplanmıştır. Sınavların Akademik Başarıya Katkıları teması altında bulunan, Olumlu Düşünceler kategorisi içerisinde “Başarımız Artar” kodu en fazla görüşü alınırken, Olumsuz Düşünceler kategorisi içerisinde “Katkısı Yok” kodu en fazla görüşü almıştır.

Olumlu Düşünceler kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=19) sınavlar sayesinde başarılarının arttığını, bazı öğrenciler (n=16) sınavlar sayesinde konu tekrarı yaptığını, bazıları (n=13) sınavların bilmediklerini öğrendiklerini sağladığını, bazıları (n=7) sınavlar sayesinde seviyelerini ölçtüklerini, bazıları (n=5) sınavların derse olan ilgiyi arttırdığını, bazıları (n=4) kendilerini geliştirdiğini, bazıları (n=3) sınavların kendilerini derse hazırladığını, bazıları ise (n=2) sınavların dersi daha iyi anlamalarını sağladıklarını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö3: “Sınavlar ders başarılarımızı artırır.”

Ö16: “Sınavlar benim için bir deneyim oluyor o dersleri tekrar etmiş oluyorum yani benim için iyi oluyor bana katkı sağlıyor.”

Ö71: “Yeni şeyler öğrenmemi sağlıyor.”

Ö22: “Öğrendiğim konuları tekrarlayıp kendim iyi miyim diye test etmiş olup derslerim iyi diye öğretmen sözlü notumu yükseltir.”

Ö77: “Sınavda yanlışım çıktığında dersi daha iyi dinlerim. Bu da iyi bir şey.”

Ö37: “Kendimizi geliştirmemizi, kendimizi görmemizi sağlar.”

Ö13: “Sınavların soruları derse hazırlık gibi.”

Ö64: “Dersi daha iyi anlıyoruz ve bu iyi bir katkı oluyor.”

Olumsuz Düşünceler kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=7) sınavların akademik başarıya katkısının olmadığını belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö38: *“Bir şey sağladığını düşünmüyorum.”*

Ö43: *“Bence hiçbir katkısı yok. Çünkü sadece Hoca bilgilerimizi ölçüyor.”*

Ö58: *“Hiçbir katkı sağlamıyor.”*

Ö61: *“Bence sınavlar derslere katkı sağlamıyor.”*

Olumlu düşünceler kategorisinde öğrencilerin çoğunluğu sınavlar sayesinde başarılarımız artar görüşünü belirtmiştir. Böyle düşünmelerinin sebebi; sınavlarda gördükleri eksikliklerini tamamlayarak ders kazanımlarının tamamını öğrenme düşünceleri olabilir. Olumsuz düşünceler kategorisinde sınavların derse katkısı yok görüşünün ortaya çıkma sebebi derse ilgisi olmayan öğrencilerin sınavlara da hazırlanmaması ve sınav sonuçlarını önemsemeyip eksiklerinin telafisini yapmaması olabilir.

Tablo 8. Öğrencilerin, Sınavlardaki Rekabet Hakkındaki Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Sınavlardaki Rekabetin Yansımaları	Olumlu yansımaları	Rekabeti severim, Rekabet Ederim	35
		Daha çok çalışmamızı sağlar	7
		Mutlu eder	5
		Başarı getirir	4
		Rekabet etmek iyidir	4
	Olumsuz yansımaları	Rekabet etmem	13
		Kötüdür	11
		Moral bozar	6
		Kişiyi kendini eksik hissettirir	3
		Herkes kendi ile rekabet halinde olmalı	3

*Bazı kodlara birden fazla öğrenci yanıt verdiği için toplam sonuç öğrenci sayısından fazla olabilir.

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin “Sınavlardaki rekabet hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle “Olumlu Yansımaları” ve “Olumsuz Yansımaları” olmak üzere iki kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler, “Sınavlardaki Rekabetin Yansımaları” teması altında toplanmıştır. Sınavlardaki Rekabetin Yansımaları teması altında bulunan, Olumlu Yansımaları kategorisi içerisinde “Rekabeti Severim, Rekabet Ederim” kodu en fazla görüşü alınırken, Olumsuz Düşünceler kategorisi içerisinde “Rekabet Etmem” kodu en fazla görüşü almıştır.

Olumlu Yansımaları kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=35) sınavlarda rekabet etmeyi sevdiklerini ve rekabet ettiklerini, bazı öğrenciler (n=7) sınavlardaki rekabetin daha çok çalışmalarını sağladığını, bazıları (n=5) rekabetin mutlu ettiğini, bazıları (n=4) rekabetin başarı getirdiğini, bazıları ise (n=4) sınavlardaki rekabetin iyi bir şey olduğunu belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: “Ben rekabeti severim, insan geçmek için daha çok çalışıyor.”

Ö77: “Ben diğer benim seviyemdeki arkadaşlarımı geçmek için çabalarım. Onlar beni geçince üzülürüm ve daha çok çalışırım.”

Ö12: “Sınavlarda birilerine geçmem beni çok mutlu ediyor.”

Ö45: “Arkadaşlarım çok hırslı ve çalışkan oldukları için başarılı.”

Ö29: “Yani rekabet iyi, çünkü arkadaşlar içinde beyni açar.”

Olumsuz Yansımaları kategorisinde bulunan öğrenci görüşleri incelendiğinde; öğrenciler (n=13) sınavlarda rekabet etmediklerini, bazı öğrenciler (n=11) rekabetin kötü bir şey olduğunu, bazıları (n=6) rekabetin moral bozduğunu, bazıları (n=3) rekabetin kişiye kendini eksik hissettirdiğini, bazıları ise (n=3)

herkesin kendi ile rekabet halinde olması gerektiğini belirtmişlerdir. Verilen bu cevaplar doğrultusunda bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö23: *“Arkadaşlarımdan önce bitirmek önemli değil, yeter ki sakin ve düzgün okuyarak sınavdan full çekmek asla arkadaşlarımla rekabet etmem.”*

Ö2: *“Bence yanlış bir şey diğerleri bunu yaparsa kötü bir şey olabilir.”*

Ö50: *“Bence rekabet derste veya sınavda olmamalı. Çünkü diğer kişinin morali bozulur.”*

Ö15: *“Çok hırslıysan ve yanlışın çıkarsa kendini eksik hissettirir. Eğer hırslı değilsen iyi arkadaşını tebrik eder daha fazla çalışırsın.”*

Ö17: *“Bence başkalarıyla rekabet yapmak yerine kendimizle rekabete girmeliyiz.”*

Olumlu yansımalar kategorisinde öğrencilerin büyük kısmı rekabetin iyi bir şey olduğunu ve rekabet ettiği görüşünü belirtmiştir. Bu düşüncenin sebebi; öğrencilerin birinci olma isteğinden, hırslı olmalarından ve rekabetin kendilerine başarı getireceğini düşünmelerinden, ayrıca başarının sağladığı hazdan kaynaklı olabilir. Olumsuz yansımalar kategorisinde rekabetin kötü bir şey olduğu ve rekabet etmediğini belirten öğrencilerin çoğunlukta olmasının sebebi; rekabetin moral bozması, kendini eksik hissettirip özgüveni kaybetmeye yol açabileceği, önemli olanın öğrenme olduğu herkes kendi seviyesine göre kendini kıyaslaması gerektiği düşüncesi olabilir.

3. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmaya katılan ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerine araştırmanın birinci alt problemi, “Sınav olmak hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” şeklinde olup elde

edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin çoğunluğu sınav olmanın güzelliğini belirterek, kendilerinde iyi bir düşünce ve sınava dair sevmeye hissiyatı oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca sınavların kendi seviyelerini ölçtüğünü ve içlerinde başarılı olma isteği uyandırdığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sınavlar hakkında böyle düşüncelerinin sebebi; ilk defa bu sınıf seviyesinde sınavla karşılaşmaları ve ilk üç sınıfta başarılarına karşılık somut bir dönüt (karne notu, sayısal sonuç) verilemezken, dördüncü sınıftaki sınavlarla bu dönüt verildiği için olabilir. Sınavların hangi derste, hangi konularda eksikliklerinin olduğunu belirlemesi de onlara net bir geri bildirim sağlaması açısından yol gösterici olabilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Sınavların gerekliliği hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğu sınavların kesinlikle gerekli olduğunu, sınavlar sayesinde seviyelerini gördüklerini, sınavların onlara çalışmayı, çabalamayı, düşünmeyi ve bilmediklerini öğrettiğini belirtmişlerdir. Buradan hareketle ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin, sınavları öğrenme aracı olarak gördüklerini ve kesinlikle yapılması gerektiğini düşündükleri sonucuna ulaşabiliriz. Benzer şekilde Baysan (2019)’ın yaptığı çalışmada da öğrencilerin sınavların kesinlikle yapılması gerektiğine inandıkları ve sınavları hatalarını telafi etmede ve akademik başarılarını artırmada önemli yol olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi, “Sınavlara nasıl hazırlanırsın?” şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin çoğunluğu sınavlara ders kitaplarından konu tekrarı yaparak, test kitaplarından test çözerek ve disiplinli bir şekilde planlı ders çalışarak hazırladıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin sınavları önemseydiği ve başarılı olabilmek için bilinçli olarak hazırladığı sonucuna ulaşabiliriz. Bu bilinçli hazırlanma; sınıf öğretmeni ve velilerin sınavlara olumlu bakarak, önem vermelerinden kaynaklı olabilir.

Bunu destekler nitelikte çalışma olan, Yıldırım (2000)'in yaptığı araştırmanın sonuçlarında da çocuklara; ailelerinin ve öğretmenlerin verdiği desteğin onların akademik başarılarını arttırarak, derslerine pozitif yönde katkı sağlamaktadır. Benzer şekilde Baysan (2019)'ın yaptığı çalışmada öğrencilerin ifadelerine göre deneme sınavı olacağı zamanlarda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu hazırlık yapmakta bunu da genellikle sınavdan önce test çözerek gerçekleştirmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi, "Sınav anında yaşadığın duygular nelerdir?" şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrenciler çoğunlukla sınav anında heyecanlandıklarını, strese girdiklerini ve korktuklarını belirtmişlerdir. Bu durumun sebebi öğrencilerin sınav sonuçlarına ailelerin, öğretmenlerinin ve arkadaşlarının vereceği tepkiler olabilir. Ayrıca bu stresin, korkunun sebebi; başarısız olma düşüncesi ile özgüven eksiliğinden kaynaklı olabilir. Benzer şekilde Baysan (2019)'ın yaptığı çalışmada da öğrencilerin sınavlar öncesinde korku ve heyecan yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunun aksine Yaşın (2016)'ın araştırmasında sınavların öğrencilerin yaşadığı heyecanı, sınav kaygısını azaltmada ve öğrencilerin sınava güdülenmelerine olumlu etki yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemi, "Sınav sonuçlarını öğrendiğinde neler düşünürsün?" şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrenciler çoğunlukla sınav sonuçlarını öğrendiğinde sonuç iyiye sevindiklerini, kötüye üzüldüklerini ve yanlışlarının doğrusunu öğrenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu durumun sebebi; öğrencilerin sınava değer vermeleri ve sınavları eksiklerini görüp, tamamlamaları için fırsat sunan bir öğrenme aracı olarak görmeleri olabilir. Ayrıca hatalarından ders çıkarıp bir dahaki sınavda aynı yanışı yapmamaları gerektiğine inanmalarından kaynaklı olabilir. Benzer olarak Baysan (2019)'ın yaptığı çalışma da öğrenciler deneme sınavlarında başarısız

olduklarında mutsuz olmakta ve bazı öğrenciler ise bu durumu, hatalarını fark ederek düzeltmek için bir şans olarak görmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemi, “Sınavların derslerine ne gibi katkılar sağladığını düşünüyorsun?” şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrenciler çoğunlukla sınavların başarılarını arttırdığını, sınavlar sayesinde konu tekrarı yaptıklarını ve bilmediklerini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin böyle düşünmelerinin sebebi, sınavlarda derste verilen kazanımlardan sorular sorulduğu ve sınavlar sayesinde bu konuları öğrenip öğrenmedikleri belirlendiği için, öğrenme eksikliklerini telafi ederek başarıya ulaşabileceklerini düşünmeleri olabilir. Ayrıca arkadaşlarıyla soruları tartışarak konuyu derinlemesine öğrenmeleri, soruların cevaplarını kitaplardan araştırarak bilinçli olmasa da konu tekrarı yapmalarından dolayı başarılarının artmasına katkı sağlamış olabilir.

Araştırmanın yedinci alt problemi, “Sınavlardaki rekabet hakkında düşüncelerin nelerdir?” şeklinde olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda, soruya olumlu yanıt veren öğrencilerin büyük çoğunluğu rekabet ettiklerini ve rekabeti sevdiklerini belirtmiş olup, olumsuz yanıt veren öğrencilerin büyük bir kısmı ise rekabetin kötü bir şey olduğunu ve rekabet etmediklerini belirtmiştir. Rekabeti olumlu bulan öğrencilerin çoğu, başka bir öğrenciyi geçmenin oluşturduğu hissi sevdiğini belirtmişler. Arkadaşlarında gördüğü başarının onu da tetikleyerek kendi başarısını arttırdığını ifade etmişlerdir. Rekabeti olumsuz görenlerde kendi aralarında iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grup rekabeti empati yaparak düşünmüş, arkadaşını geçtiğinde morali bozulacağını ifade ederek rekabeti olumsuz görmüşlerdir. Diğer ikinci grup ise arkadaşları tarafından geçilmenin üzücü olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin başarı durumu da bu cevaplarda etkili olabilir. Başarılı öğrencilerin arkadaşlarıyla rekabet ederek kendi başarısını daha da artırmak istemeleri rekabeti sevmesine yol açmış olabilir. Başarısız öğrencilerin de tekrar aynı başarısızlığı döngüsel olarak yaşama korkusu;

rekabet hakkında olumsuz fikirler edinmesine sebep olabilir. Nitekim Ediger'e göre (2001) rekabet sağlıklı olabildiği gibi yıkıcı da olabilmektedir. Eğer çaba ve azim için içinde ise sağlıklı rekabette birey içindeki en iyiyi ortaya çıkarabilir. O zaman, rekabet eğlenceli ve ilgi çekici hale gelir. Sağlıklı bir rekabette öğrenciler, eş değer beceri ve yetenekte olmalı, birbirlerine karşı olumlu tutum geliştirmeli, öğrenme amacıyla olmalı ve her bireyin kazanamayacağını farkında olmalıdır. Rekabet düşmanlık geliştirmemeli, öğrencileri hedeflerinden ayırmamalı, yetenek ve ilgi alanları yönünden eş değer olmayan öğrencileri karşılaştırmamalı, öğrencilerin öğrenme tarzlarına uygun olmalı ve başarılarını artırmalıdır.

Öneriler

- 1.Araştırmamız sonucunda ilkokul dördüncü sınıfta öğrencilerinin çoğu, sınava karşı olumlu tutum geliştirdiğinden bu sınıf seviyesinde sınavların yapılmasına devam edilebilir.
- 2.Yapılan sınavlar, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebileceği şekilde açık uçlu soruların olduğu sınavlar şeklinde olabilir.
- 3.Sınav esnasında öğrenciler heyecan, korku ve stres yaşadıklarından uygun bir sınav ortamı oluşturularak, onları rahatlatıcı konuşmalar ve egzersizler yaptırılabilir.
4. Sınavlar ve sınav sonuçlarına yaklaşım konusunda velilere yönelik bilgilendirici seminerler yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışmamız yoktur.

Destek/Finansman Bilgileri:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu araştırma 24.11.2023 tarihli ve E-72321963-044-263812 sayılı kararla Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu onayı almıştır.

KAYNAKÇA

- Baysan, B. (2019). İlkokullarda Ölçme Değerlendirme Amaçlı Yapılan Deneme Sınavlarının Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Büyükalan Filiz, S. ve Delal Turan, S. (2018). 4. Sınıf Öğretmenlerinin Temel Derslerde Sordukları Yazılı Sınav Sorularının Bloom Taksonomisi Açısından İncelenmesi. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, Number:5, Autumn, p. 11-20.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel F. (2021).Eğitimde Bilimsel araştırma yöntemleri. (31. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan,Y. (2007). İlköğretim Çağındaki 10-14 Yaş Grubu Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (13), 155-187.

- Ediger, M. (2001). Cooperative learning versus competition; Which is better? Educational Resources Information Center, 1-12. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED461894.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Gelbal, Selahattin. ve Kelecioğlu Hülya. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 33, s. 135-145.
- MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (Dördüncü Bölüm), 2014. Ölçme ve Değerlendirmenin Genel Esasları (Madde 20)
- MEB (2018). İlköğretim Öğretim Programı, Ankara.
- Özbaşı, D. (2009). Sınıf Öğretmenleri İçin Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Yeterlik Göstergelerinin Ve Bunlara İlişkin Algılarının İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi
- Özcan, M. (2018). İlkokul Öğrencilerinin Dikkat Durumlarının İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Yakın Doğu Üniversitesi
- Özmen, K. S. (2011). *Dikkat toplama becerisini geliştiren etkinlikler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pullu, S. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin ilköğretim Programlarındaki Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri ve Uygulamaları (Elâzığ ili Örneği) (Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi.
- Semerci, Ç. (2007). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ölçme ve Değerlendirme. (Edt: Emin Karip), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Silverman, D. (2018). Nitel verileri yorumlama. (E. Dinç, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşek, N. (2012). Sosyal bilgilerde Ölçme Değerlendirme. Mustafa Safran (ed.) *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Taştekinöğlü, E. (2014). 4.Sınıf Matematik Sınav Sorularının Bilişsel Alan Kapsamında Güncellenmesi; Tıms Sınav Sorularıyla Karşılaştırmalı Bir Analiz (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Aydın Üniversitesi
- Yaşar, M. (2014). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 4 (1).
- Yaşın, E. (2016). Deneme Sınavlarının Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Başarı, Güdüleme ve Yılsunu Sınav Kaygısı Düzeylerine Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Yalnızlık, Sınav Kaygısı ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176
- Yılmaz, H. 2004 Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (7. Baskı). Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

When measurement and evaluation practices are mentioned in our country, the first thing that comes to mind is exams. Every student in the education process is automatically included in this exam marathon as time passes (Baysan, 2019). One of these exams is the exams that are conducted using the traditional measurement and evaluation method in order to measure whether or not or how much the students have achieved the determined outcomes and to give grades to the students (Gelbal & Kelecioğlu, 2007). Primary school 4th grade students are in the transition phase from the concrete operational period to the abstract operational period. At this stage, children are able to establish logical cause-effect relationships, develop different perspectives on events, and see things from the perspective of others. Due to the suitability of 4th grade students' developmental characteristics mentioned above and the fact that the course contents in the curriculum are oriented towards being measured by exams, as well as the fact that our education system is based on exams, measurement and evaluation in the 4th grade is carried out by exams. It is thought that this study will make important contributions to the field in terms

of revealing the positive and negative reflections of 4th grade students' first encounter with the exam on the education-teaching and measurement and evaluation process, the contributions that the positive results that can be obtained as a result of the research will provide to this process and the solutions for the negative results that can be achieved.

The aim of this study is to determine the thoughts of 4th grade primary school students about exams. In line with the general purpose of the research, answers to the following sub-problems were sought: Fourth grade primary school students'; opinions about exams, opinions on the necessity of exams, preparation methods for exams, emotions experienced during the exam, thoughts when they learned their exam results, opinions on the contribution of exams to the lesson, views on competition in exams

Method

In this study, in which the thoughts of primary school 4th grade students about the exams were tried to be determined, phenomenological research design, one of the qualitative research methods, was used. The study group of the research consists of 77 primary school fourth grade students, 32 female and 45 male, who are studying in a public school in Onikişubat District of Kahramanmaraş Province. Convenient sampling method was preferred in the selection of the study group. Structured interview technique was used in the data collection process. While collecting the data, all of the interviews with the students were conducted in writing. The data obtained as a result of the research were analyzed by content analysis, one of the qualitative research data analysis techniques.

Conclusion and Discussion

Regarding the first sub-problem of the research, the majority of the students stated that it was good to have an exam and that it created a good thought and a feeling of love for the exam. The reason why the students think this way about the exams may be that they encountered exams at this grade level for the first time and while they could not be given concrete feedback (report card grade, numerical result) for their achievements in the first three grades, this feedback was given with the exams in the fourth grade.

In the second sub-problem of the study, the majority of the students stated that exams are absolutely necessary, that they see their level through exams, and that exams teach them to work, to strive, to think and to know what they do not know. From this point of view, we can conclude that fourth grade primary

school students see exams as a learning tool and think that they should definitely be done.

Regarding the third sub-problem of the study, the majority of the students stated that they prepared for the exams by repeating the subjects from textbooks, solving tests from test books and studying in a disciplined and planned manner. From this point of view, we can conclude that students care about the exams and consciously prepare for them in order to be successful.

In the fourth sub-problem of the study, students stated that they were mostly excited, stressed and scared during the exam. The reason for this situation may be the reactions of their families, teachers and friends to the results of the exam. In addition, the reason for this stress and fear may be the thought of failure and lack of self-confidence.

In the fifth sub-problem of the research, the students stated that when they learned the results of the exam, they were happy if the result was good, sad if it was bad and that they should learn the right way to correct their mistakes. The reason for this situation may be that students value the exam and see exams as a learning tool that offers them the opportunity to see and complete their deficiencies. It may also be because they believe that they should learn from their mistakes and not make the same mistake in the next exam.

In line with the results related to the sixth sub-problem of the research, the students mostly stated that the exams increased their success, that they repeated the subjects and learned what they did not know thanks to the exams. The reason why the students think this way may be that they think that they can achieve success by compensating for their learning deficiencies, since the exams ask questions from the learning outcomes given in the course and the exams determine whether they have learned these subjects or not.

In the seventh sub-problem of the study, the majority of the students who responded positively to the question stated that they compete and like competition, while the majority of the students who responded negatively stated that competition is a bad thing and they do not compete.